

Číslo: 3023/2021-2022

SPRÁVA
o výsledkoch školskej inšpekcie
vykonanej dňa **14. 01. 2022 a 17. 01. 2022**

Názov kontrolovaného subjektu	
Materská škola, Pečeňany 92	
Zriaďovateľ	Obec Pečeňany

Vedúca zamestnankyňa kontrolovaného subjektu:

Alena Luknišová, poverená riaditeľka materskej školy

V súlade s poverením na **tematickú** inšpekciu č. 3023/2021-2022 zo dňa 10. 01. 2022 **inšpekciu vykonali:**

Mgr. Jana Králiková, školská inšpektorka, ŠIC Trenčín

Mgr. Adriana Čemešová, školská inšpektorka, ŠIC
Trenčín

1 PREDMET ŠKOLSKEJ INŠPEKČIE

Stav realizácie hudobnej výchovy a podpory rozvíjania hudobnej gramotnosti detí v materských školách.

1.1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE

MŠ podľa zriaďovateľa	Verejná/štátna/obecná		
Forma výchovy a vzdelávania	celodenná		
Počet tried	1	Vyučovací jazyk	slovenský
Počet detí	22	<i>z nich počet detí so ŠVVP</i>	0
		<i>z nich počet detí zo SZP/MRK</i>	0
Počet pedagogických zamestnancov	<i>z nich počet vedúcich pedagogických zamestnancov MŠ</i>		2/1
Počet pedagogických asistentov	0		

1.2 ZISTENIA A ICH HODNOTENIE

Formálne predpoklady pre plnenie zámerov hudobnej výchovy a podpory rozvíjania hudobnej gramotnosti detí

Zámery výchovy a vzdelávania v oblasti podpory pozitívneho vzťahu detí k hudbe a rozvíjania ich hudobnej gramotnosti boli súčasťou školského vzdelávacieho programu (ŠkVP) s názvom Čarovný svet hrou. Napriek tomu, že vlastné ciele materská škola (MŠ) nemala explicitne zadefinované smerom k podporovaniu vzťahu detí k hudbe, z rozhovoru s poverenou

riaditeľkou školy (ďalej riaditeľka školy) a z predloženej dokumentácie bolo zistené, že konkrétnu realizáciu cieľov v oblasti podporovania hudobnej gramotnosti (regionálna ľudová kultúra) mali vypracovanú v internej dokumentácii¹ s presne určenými činnosťami, spôsobmi a obsahom ich realizácie². Riaditeľka školy uviedla, že súčasná pandemická situácia zabraňuje realizácii naplánovaných aktivít v aktuálnom školskom roku, ktoré sú súčasťou plnenia zámerov výchovy a vzdelávania podľa ŠkVP. Aktuálny stav neumožňuje deťom prezentovať sa na verejnosti, čo má negatívny dopad na rozvíjanie a preukazovanie ich hudobnej gramotnosti v prirodzených situáciách, ktoré im MŠ vytvára.

Štátna školská inšpekcia zistila, že na rokovaní pedagogickej rady³ sa nezaoberali interným vzdelávaním, súvisiacim s hudobnou výchovou (HV). Riaditeľka školy v rozhovore uviedla, že pri realizácii výchovno-vzdelávacej činnosti (VVČ) využívali interný metodický materiál, zameraný na HV⁴, čo potvrdila pedagogická zamestnankyňa v dotazníku⁵. Učiteľka a riaditeľka školy sa priaznivo vyjadrovali o dostatku metodických materiálov a odbornej literatúry v MŠ na rozvíjanie hudobnej gramotnosti detí, čo sa zhodovalo so zisteniami štátnej školskej inšpekcie. Obidve pedagogické zamestnankyne v rozhovore uviedli, že medzi sebou pravidelne diskutovali o realizácii VVČ, vymieňali si vzájomné skúsenosti, pomenúvali nedostatky a možnosti ich zlepšenia aj vo vzťahu k hudobnej výchove. Z rozhovoru s riaditeľkou školy a z predloženého plánu kontrolnej a hospitačnej činnosti vyplynulo, že nemali konkretizované ciele hospitačnej činnosti na oblasť HV, čo by mohlo mať negatívny dopad na plnenie cieľov a systematické napredovanie výchovy a vzdelávania v danej oblasti podľa ŠkVP. Zhodne konštatovali, že sa venovali monitorovaniu napredovania detí v oblasti HV, hodnoteniu realizovaných aktivít, súvisiacich s HV⁶. Podľa predloženej dokumentácie⁷ viedli záznamy týkajúce sa osobnostného rozvoja detí v danej oblasti. Učiteľka v dotazníku označila ako problémovú oblasť prípravy a realizácie činností s hudobným zameraním rešpektovanie individuálnych výchovno-vzdelávacích potrieb a momentálnych dispozícií detí spolu s organizačnou náročnosťou týchto aktivít, čo sa ale negatívne neprejavilo v čase školskej inšpekcie.

Zo zistení štátnou školskou inšpekciou vyplynulo, že pedagogickí zamestnanci spĺňali predpoklady na výkon pracovnej činnosti v MŠ. Riaditeľka školy nespĺňala požiadavky na výkon činnosti vedúceho pedagogického zamestnanca⁸, čo bolo v rozpore s platnými právnymi predpismi. Z rozhovoru s riaditeľkou školy vyplynulo, že nevydala Plán profesijného rozvoja,

¹ Plán práce na školský rok 2021/2022

² tradičné kultúrno-spoločenské aktivity podporujúce ľudové tradície (Karneval, Pochovávanie basy, Stavanie mája, Privítanie novonarodených detí v obci, Vystúpenie detí pre starých rodičov, Mikulášska besiedka, Vianočná besiedka, Deň matiek, divadelné predstavenia), spolupráca so základnou školou, spolupráca s rodičmi, spolupráca s obcou, účasť na speváckej súťaži „Zlatý slávik“ s materskými školami v Bánovciach nad Bebravou

³ Zápisnice zo zasadnutia pedagogickej rady zo dňa 16. 09. 2021 a 18. 11. 2021

⁴ Portfólio k hudobnej výchove

⁵ Dotazník pre učiteľov materskej školy (MŠ)

⁶ Deklarované v Správe o výchovno-vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach materskej školy za školský rok 2020/2021

⁷ Pedagogická diagnostika

⁸ Poverená riadením školy od 01. 09. 2021, funkčné inovačné vzdelávanie ukončené 17. 05. 2013.

čo bolo v rozpore s platným právnym stavom. Pedagogickí zamestnanci sa nezúčastnili žiadneho vzdelávania, čo by mohlo mať negatívny dopad na prehľbovanie a zdokonaľovanie ich profesijných kompetencií. Učiteľka v dotazníku uviedla, že nevie posúdiť, či pri príprave činností s hudobným zameraním jej spôsobuje problém neistota vyplývajúca z obmedzeného alebo chýbajúceho prístupu k informáciám.

Z prehliadky priestorov školy bolo zistené, že disponovala pomôckami, ktoré u detí podporovali pozitívny vzťah k hudbe⁹, metodickými materiálmi, príručkami¹⁰, knihami¹¹, čo bolo predpokladom vytvorenia priaznivých podmienok na podporovanie hudobnej gramotnosti detí. V škole nemali k dispozícii iné hudobné nástroje okrem zobcovej flauty, Orffovho inštrumentára a detského plastového klavíra. Deti v triede nemali umožnený voľný prístup k detským hudobným nástrojom, nemali vytvorený hudobný kútik, hudobnú miestnosť ani centrum hudobnej gramotnosti.

Výchovno-vzdelávacia činnosť

Hospitácia bola vykonaná v dopoludňajšom čase, vo všetkých organizačných formách v jednej triede 2-6-ročných detí (zaradených 22, prítomných 10).

Pri vykonávaní školskej inšpekcie mali ciele¹² a obsah¹³ hospitovanej VVČ zamerané na oblasť HV. Učiteľka v dotazníku¹⁴ uviedla, že vzdelávacie aktivity s hudobným zameraním realizujú v triede 1-krát do týždňa viac ako jednu hodinu a preferujú spevácke, perцепčné, hudobno-pohybové činnosti, čo sa zhodovalo so zisteniami v kontrolovanom subjekte. Inštrumentálne a hudobno-dramatické činnosti zaraďujú menej často, čo sa potvrdilo v čase školskej inšpekcie. Učiteľka uviedla, že pri príprave alebo realizácii činností s hudobným zameraním jej spôsobuje najčastejšie problémy stanovenie cieľa, výber učebných stratégií, obavy vzhľadom na to, že hudobnú výchovu neobľubuje a nemá k nej vzťah, čo sa ale neprejavilo pri pozorovaných činnostiach. Za menej problémové oblasti označila vybavenie MŠ hudobnými nástrojmi, dostatok metodických materiálov s námetmi aktivít, dostatok odbornej literatúry, počet detí v triede, vhodné priestorové podmienky. Vyjadrenia učiteľky sa okrem dostatočného vybavenia školy hudobnými nástrojmi zhodovali so zisteniami školskej inšpekcie. Vo vzdelávacej aktivite, ktorá cielene podporovala rozvíjanie hudobnej gramotnosti, deti získavali poznatky a skúsenosti aktívnym učením sa, vzájomným rešpektovaním sa pri pohybovom vyjadrení piesní so zimnou tematikou. Porozumeli zámeru činnosti na základe cieleného rozhovoru s učiteľkou, motivácie a inštrukcii¹⁵ o hudobno-

⁹ Zobcová flauta, Orffov inštrumentár, miniharmónium, audiovizuálna technika, hudobné nahrávky, pripojenie na internet, vlastnoručne zhotovené rytmické nástroje: kocky a valčeky so sypkým materiálom, notové záznamy, mikrofóny na baterky

¹⁰ Aktuálnymi k vzdelávacej oblasti Umenie a kultúra, Povinné predprimárne vzdelávanie: sprievodca cieľmi a obsahom, Hudobná výchova – metodická príručka

¹¹ K dispozícii staršie publikácie, doplnenie novšími vydania súvisiacimi s HV

¹² hudobno-pohybové činnosti: vyjadrenie charakteru piesní a hudby prirodzeným kultivovaným pohybom s ohľadom na rozličné rozvojové úrovne detí

¹³ Obsahový celok: Čarovná zima, téma týždňa: Zimné športy, Obsah: piesne/hudobno-pohybové: Hore brehom dolu brehom, Hopi, hopi hop, vpravo, vľavo vbok

¹⁴ Dotazník pre učiteľov materskej školy (MŠ)

¹⁵ Strofa, prvá, druhá, tretia, správne dýchanie počas spevu, spojeného s pohybom

pohybovej činnosti, čo sa zhodovalo s vyjadreniami učiteľky v dotazníku. Deti prejavili záujem o tému, spev, hru, pohyb a uplatnili získané vedomosti a zručnosti. Kreatívne reflektovali odpoveďami prečo bol snehuliak smutný, dokresľovali mu úsmev na spoločnom plagáte, čo umocňovalo ich pozitívne prežívanie. S porozumením a radosťou vyjadrili obsah piesne pohybom, čím prejavovali hudobnú gramotnosť. Učiteľkou aplikované metodické postupy¹⁶, metódy a stratégie pri hudobno-pohybovom vyjadrení obsahu detských piesní podporovalo najmä rozvíjanie sluchovo-motorických schopností a zručností. V rámci plnenia cieľa VVČ deti uplatnili tanečné prvky (poskoky, úklony, vytáčanie v bok, poskočný krok). Väčšina detí preukazovala osvojené pohybové návyky, kultivovaný pohyb. Učiteľka dávala deťom priebežnú spätnú väzbu, ktorá sa týkala správneho pohybového vyjadrenia piesne. Počas spevu piesne deti preukazovali schopnosti rytmizovať opakovane hrou na tele (tlieskanie, dupanie, pokľak na koleno) v spojení so spevom (nohou dupni, dlaňou ťapni). Počas zdravotného cvičenia všetky deti prejavovali správne reakcie na zmenu tempa podľa úderov paličky na bubienok¹⁷, identifikovali a vyjadrili pohybom, kedy zmena nastala. V záverečnej hre so spevom¹⁸ počas zdravotného cvičenia deti dokázali vytvoriť jednoduchú choreografiu pohybov, ktorú ostatné napodobňovali, reagovali na rôzne pohybové obmeny. Pred činnosťami, zabezpečujúcimi životosprávu sa deti aktívne zapájali do spevu detských piesní a riekaniek. Vyjadrenie učiteľky, že integrujú činnosti s hudobným zameraním počas VVČ sa zhodovalo so zisteniami školskej inšpekcie. Učiteľka bola pre deti správnym vzorom počas spievania a aj pri hudobno-pohybovej činnosti. Všetky deti spievali spolu s učiteľkou, ktorá intonovala v ich hlasovej polohe a v hlasovom rozsahu, čím napomáhala k správne melodickému cíteniu. Deti spievali s oporou o hlas učiteľky, pomerne intonačne čisto, rytmicky správne v spojení s pohybom. Za spevu piesne spojenej s pohybom sa zadýchali. Učiteľka metodicky správne usmernila deti, ako narábať s dychom pri spievaní, čo deti vzápätí dokázali demonštrovať. Prekrytie úst ochranným rúškom znemožňovalo, aby učiteľka bola deťom vzorom dýchania pri speve. Učiteľka nepoužívala dirigentské gestá ani hudobný nástroj¹⁹ na udávanie začiatku spevu a udržanie správnej speváckej polohy, čím neumožnila deťom v plnej miere nadobúdať skúsenosti súvisiace so speváckymi/vokálnymi činnosťami. Viaceré deti reagovali na začiatok spievania piesne len podľa hlasovej polohy učiteľky. Prevažne všetky deti prejavovali rytmické a melodické cítenie, primeranú intenzitu so zreteľom na kolektívny spev. Absentovalo hodnotenie vlastných výkonov detí, výkonov kamarátov a plnenia stanovených úloh. Činnosť a výkony detí v závere hodnotila učiteľka len pociťovo.

1.3 INÉ ZISTENIA

Poverená riaditeľka školy zaradila do triedy 2-6-ročných 22 detí, čo bolo v rozpore s rozhodnutím Regionálneho úradu verejného zdravotníctva (RÚVZ) so sídlom v Trenčíne²⁰, ktorý určil počet 20 detí. Nezaistila tým bezpečnosť a ochranu zdravia detí počas výchovy a vzdelávania v MŠ, čo bolo v rozpore s platnými právnymi predpismi.

2 ZÁVERY

¹⁶ Vrátane tzv. prípravných cvičení

¹⁷ Panák ide s paličkou, poskakuje s.....

¹⁸ My sme sestry veselé

¹⁹ Hoci v dotazníku uviedla, že využíva zobcovú flautu a jednoduchý detský klavír, ktoré sa nachádzali v MŠ

²⁰ Prevádzkový poriadok schválený RÚVZ so sídlom v Trenčíne zo dňa 11. 01. 2008.

ŠkVP a predložená pedagogická dokumentácia MŠ deklarovali zámery, postupy, pravidlá a podmienky podporovania pozitívneho vzťahu k hudbe a rozvíjania hudobnej gramotnosti detí s ohľadom na konkrétne podmienky. Stanovenie a realizácia podporných aktivít umožňovala deťom nadobúdať poznatky a skúsenosti zážitkovým učením sa v danej oblasti, ktorých realizáciu v súčasnej dobe znemožňovala pandemická situácia. Tvorba metodických materiálov, vybavenie audiovizuálnou technikou, hudobnými nahrávkami, metodikami a literatúrou týkajúcou sa HV a monitorovanie napredovania detí predpokladalo vytváranie priaznivých podmienok na podporovanie vzťahu detí k hudbe. Zlepšenie si vyžadovalo zriadenie hudobného kútika, centra hudobnej gramotnosti alebo hudobnej miestnosti vzhľadom na podporu individuálnych výchovno-vzdelávacích a momentálnych potrieb detí vo vzťahu k HV, vybavenie školy hudobnými nástrojmi. Plnenie cieľov HV v MŠ a rozvíjanie hudobnej gramotnosti detí nebolo dostatočne zaistené cieleným monitorovaním HV vo VVČ a neplnením funkcie pedagogickej rady pri internom vzdelávaní. Slabou stránkou v oblasti rozvíjania profesijných spôsobilostí pedagogických zamestnancov bolo nevydanie Plánu profesijného rozvoja riaditeľkou školy, nezúčastňovanie sa vzdelávaní z externého, dištančného prostredia. Vedúca zamestnankyňa nespĺňala požiadavky na výkon činnosti v zmysle platného právneho predpisu Vo vzdelávacom procese prejavovali deti spontánny záujem o spevácke a hudobno-pohybové činnosti. Dokázali spievať primerane nahlas, intonačne čisto, podľa vzoru učiteľky. V aktivitách, ktoré boli zamerané na rytmizáciu sa deti aktívne zapájali, preukazovali osobné skúsenosti, rytmizovali synchronne tleskaním, plieskaním, dupaním, podľa vopred daných pravidiel. Pohybom vyjadrovali charakter piesní, zmenu tempa, uplatňovali hru na tele. Dokázali uplatniť jednoduché tanečné prvky pri spievaní a pohybovom vyjadrení obsahu detských piesní. V hudobno-pohybových hrách dokázali spájať pohyb so spevom. Pri speváckych činnostiach deti správne dýchali, čo učiteľka podporovala nácvikom vhodnej techniky dýchania. Prekrytie úst ochranným rúškom znemožňovalo, aby bola pre deti správnym vzorom. Spievala v hlasovej polohe detí, intonačne čisto, čo malo pozitívny vplyv na podporovanie správneho melodického cítenia detí. Pri spievaní chýbalo využitie dirigentského gesta učiteľkou alebo udanie tónu na hudobnom nástroji. Deti neprejavovali hodnotiace a sebahodnotiace postoje a názory, pretože ich učiteľka nepodnecovala k vyjadreniu k vlastným výkonom.

SILNÉ STRÁNKY

- Vytvorenie interných metodických materiálov na podporovanie rozvíjania hudobnej gramotnosti.
- Stanovenie konkrétnych cieľov a aktivít vo výchove a vzdelávaní zameraných na pozitívne podporovanie detí k hudbe a rozvíjanie ich hudobnej gramotnosti.

OBLASTI VYŽADUJÚCE SI ZLEPŠENIE

- Činnosť pedagogickej rady v oblasti interného vzdelávania.
- Cielené monitorovanie VVČ s ohľadom na podporovanie hudobnej gramotnosti detí.
- Vybavenie MŠ hudobnými nástrojmi, vytvorenie hudobného kútika, centra hudobnej gramotnosti v triede alebo hudobnej miestnosti.

Zistilo sa porušenie všeobecne záväzných právnych a interných predpisov:

1. § 40 ods. 4 zákona č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (riaditeľka MŠ nevydala Plán profesijného rozvoja);
2. § 152 písm. c) zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov (riaditeľka školy nezaistila vo výchove a vzdelávaní bezpečnosť a ochranu zdravia detí v triede 2-6-ročných detí prekročením určeného maximálneho počtu zaradených detí RÚVZ);

Zamestnanci, ktorých sa príslušné inšpekčné zistenia týkajú, boli s výsledkami a závermi oboznámení.

OPATRENIA ŠTÁTNEJ ŠKOLSKEJ INŠPEKCIE

Na základe zistení a ich hodnotení uvedených v správe o výsledkoch školskej inšpekcie Štátna školská inšpekcia uplatňuje voči vedúcemu zamestnancovi kontrolovaného subjektu tieto opatrenia:

1. odporúča

- ✓ realizovať cielene kontrolnú a hospitačnú činnosť vzhľadom na plnenie stanovených zámerov vo výchove a vzdelávaní v HV,
- ✓ zefektívniť činnosť pedagogickej rady v oblasti interného vzdelávania,
- ✓ vytvoriť hudobný kútik, centrum hudobnej gramotnosti v triede alebo hudobnú miestnosť s ohľadom na podporovanie záujmu detí o hudbu a hudobné činnosti,
- ✓ doplniť spektrum hudobných nástrojov v MŠ,
- ✓ využívať dirigentské gestá alebo udanie tónu na hudobnom nástroji na začiatku spievania piesní,
- ✓ podnecovať deti k vyjadreniu hodnotenia a sebareflexie v činnostiach a aktivitách.

2. **ukladá kontrolovanému** subjektu v lehote do **31. 05. 2022 prijať konkrétne opatrenia** na odstránenie zistených nedostatkov týkajúcich sa nezaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia zaradením vyššieho počtu do triedy 2-6-ročných detí, nevydania plánu profesijného rozvoja pedagogických zamestnancov a predložiť ich Školskému inšpekčnému centru Trenčín s uvedenými termínmi splnenia a menami zodpovedných zamestnancov. Správu o splnení prijatých opatrení na odstránenie nedostatkov a ich príčin predložiť Školskému inšpekčnému centru Trenčín v termíne do **31. 08. 2022**.

PÍSOVNÉ MATERIÁLY POUŽITÉ PRI ŠKOLSKEJ INŠPEKCII

1. Školský vzdelávací program Čarovný svet hrou
2. Plán práce na školský rok 2021/2022
3. Školský poriadok materskej školy
4. Triedna kniha
5. Denný poriadok
6. Správa o výchovno-vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach materskej školy za školský rok 2020/2021
7. Plány výchovno-vzdelávacej činnosti
8. Prevádzkový poriadok
9. Zápisnice z rokovania pedagogickej rady
10. Doklady o dosiahnutom vzdelaní pedagogických zamestnancov MŠ

11. Osvedčenie o ukončení funkčného inovačného vzdelávania
12. Poverenie do funkcie riaditeľky MŠ
13. Pedagogická diagnostika
14. Portfólio k hudobnej výchove
15. Plán kontrolnej a hospitačnej činnosti na školský rok 2021/2022
16. Zoznam detí

Správu o výsledkoch školskej inšpekcie vyhotovila:

školský inšpektorka: Mgr. Jana Králiková

Dňa: 04. 02. 2022

PREROKOVANIE SPRÁVY

Na prerokovaní správy o výsledkoch školskej inšpekcie sa zúčastnili:

a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Trenčín:

Mgr. Jana Králiková

b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:

Alena Luknišová

Prerokovanie správy o výsledkoch školskej inšpekcie potvrdzujú dňa 16. 02. 2022 v Trenčíne:

a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Trenčín:

Mgr. Jana Králiková

.....

b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:

Alena Luknišová

.....

Vyjadrenie vedúceho zamestnanca kontrolovaného subjektu, ktorého sa zistenia týkajú
(vedúci zamestnanec môže zaslať písomné vyjadrenie k obsahu správy do 5 dní pracovných od prerokovania):

Alena Luknišová

.....

Stanovisko školského inšpektora k vyjadreniu:

Mgr. Jana Králiková, školská inšpektorka

.....

Na vedomie

Úsek inšpekčnej činnosti